

Centrale Commissie Dierproeven
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

ALLEEN PER MAIL wob-ccd@rvo.nl

Uw kenmerk: zienswijze W17-03/CCD-2017-086

Geachte mevrouw Piron,

Naar aanleiding van uw verzoek om zienswijze d.d. 17 maart 2017 inzake een Wob-verzoek met betrekking tot in januari 2017 verleende projectvergunningen - en na termijnverlenging van een week- breng ik u gaarne de zienswijze van [REDACTED] onder uw aandacht.

Primair vs. subsidiair

Primair stelt [REDACTED] dat de documenten in zijn geheel geweigerd dienen te worden, op grond van navolgende argumentatie. Subsidiair stelt [REDACTED] dat gedeelten van documenten geweigerd dienen te worden, eveneens op grond van navolgende argumentatie. In de bijlage treft u de gedeeltelijk weggelakte documenten aan, zoals [REDACTED] subsidiair openbaarmaking kan accepteren.

Vergunninghouders

Alvorens mijn inhoudelijke zienswijze te geven, wil ik een aantal algemene opmerkingen maken ten aanzien van de belangen van vergunninghouders.

Voor vergunninghouders is het van groot belang dat Wob-verzoeken die betrekking hebben op hun activiteiten met dierproeven met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden behandeld. Informatie over dierproeven is om meerdere redenen uiterst gevoelige informatie. Ten eerste betreft het een uiterst gevoelig werkterrein waar extremisme valt te vrezen en ook al heeft plaatsgevonden. Dierenrechtenextremisme vormt in binnen- en buitenland een groot veiligheidsrisico voor onderzoeksinstellingen (waarover hierna meer).

Ten tweede is de geweigerde informatie vertrouwelijke bedrijfsinformatie en concurrentiegevoelige informatie, niet alleen in de zin van bedrijfsprocessen maar ook wetenschappelijke vraagstellingen en onderzoeksbenaderingen. Internationaal gezien weet men welke onderzoeksgroepen het meest innovatief en succesvol zijn. Juist de wetenschappelijke informatie van hen is voor anderen extra aantrekkelijk om vroegtijdig te weten en desgewenst in eigen programma's te implementeren. Om die redenen dient secuur bij elk Wob-verzoek bezien te worden welke informatie moet worden weggelakt om niet in een onoverkomelijk concurrentienadeel te verkeren.

Voorts is het Wob-verzoekers vaak te doen om een zo compleet mogelijk beeld te construeren van de dierproefactiviteiten per instelling of bedrijf; zelfs al is de naam van die instelling of dat bedrijf niet vermeld op het betreffende document. Wij verzoeken u in dit verband dan ook om binnen het te nemen besluit (waarbij verschillende verzoeken gevoegd zijn) geen herkenbaar

[REDACTED]

onderscheid te maken tussen instellingen. Overigens voorziet publicatie van de Niet-Technische Samenvatting op uw eigen website (CCD) wel in voldoende anonimisering, ongelukken daargelaten.

Vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens 10.1.c

Kennisinstellingen doen wetenschappelijk onderzoek dat ook kan leiden tot nieuwe wetenschappelijke inzichten en concreet toepasbare vindingen. Dergelijke informatie is te beschouwen als bedrijfsinformatie en dient vertrouwelijk te blijven totdat het komt tot wetenschappelijke publicatie of octrooiering. Voortijdige openbaarmaking (i.c. als het onderzoek nog moet worden uitgevoerd) schaadt de belangen van het onderzoek en van de concurrentiepositie van Nederland (hoe wordt later in de brief uiteengezet).

Ook onze relaties met toeleveranciers van goederen en diensten, alsmede subsidiegevers, dienen op grond van 10.1.c niet openbaar gemaakt te worden.

Onevenredige benadeling ex artikel 10, lid 2 sub g Wob

Voor zover u van oordeel zou zijn dat onderhavige informatie geen vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens bevatten, geldt dat de openbaarmaking ook moet worden geweigerd vanwege het bepaalde in artikel 10, lid 2, sub g van de Wob. De belangen van vergunninghouders zouden onevenredig geschaad worden indien de concurrentiegevoelige informatie over het nog uit te voeren onderzoek openbaar gemaakt zou worden. Voor de aard van die benadeling verwijzen vergunninghouders naar het bovenstaande. Deze onevenredige benadeling weegt in het geheel niet op tegen het belang van openbaarheid van deze informatie. Derden (instellingen die internationaal in competitie zijn) kunnen er hun voordeel mee doen, eveneens onevenredig. Als het gaat om de publieke beschikbaarheid wordt het belang daarvan afgedekt door wetenschappelijke publicaties en octrooiaanvragen, beide uiteraard publiek nadat het onderzoek is uitgevoerd.

Het gaat in de vergunning op onderdelen om een nieuwe aanpak van een onderzoeksvraag, waarbij niet eerder toegepaste technologieën worden gebruikt. Het onderzoek bevat een nog niet eerder gebruikte unieke combinatie van tests en methoden. Als deze vernieuwende onderzoeksstrategie voortijdig openbaar wordt gemaakt, wordt de concurrentiepositie aangetast en bestaat het risico dat andere onderzoeksinstituten vergelijkbaar onderzoek opzetten. Dit kan ertoe leiden dat de aanvrager geen of onvoldoende fondsen kan werven en daardoor op termijn geen bijdrage meer kan leveren aan vooruitgang in de wetenschap en implementatie van nieuwe kennis ten behoeve van verbetering van patiëntenzorg. Ook met betrekking tot het aanbieden van wetenschappelijke artikelen aan uitgeverijen, geldt dat een uitgeverij eist dat een onderzoek nog niet eerder gepubliceerd is. Als deze gegevens openbaar worden gemaakt, levert dat een onevenredige benadeling op. Wij hebben in de aanvraag zo restricties mogelijk (dus weinig) weggelakt en gaan ervan uit dat u dit zult overnemen.

Tot personen en bedrijven herleidbare gegevens

Ook de wetgever heeft onderkend dat personen die betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven zich in een kwetsbare positie bevinden, ook al omdat acties zich soms uitstrekken tot de privésfeer. In het kader van de herziening van de Wet op de dierproeven eind 2014 schrijft de wetgever voor hoe omgegaan moet worden met openbaarmaking van informatie over voorgenomen dierproeven:

In de Dierproevenrichtlijn (2010/63) is concreet geregeld welke transparantie wordt nagestreefd en voorziet daarbij in anonimisering met de volgende overwegingen en bepalingen

[REDACTED]

"Om ervoor te zorgen dat het publiek wordt geïnformeerd, is het van belang dat objectieve informatie over de projecten waarbij levende dieren worden gebruikt, openbaar wordt gemaakt. Hierdoor mogen geen eigendomsrechten worden geschonden noch vertrouwelijke informatie worden prijsgegeven. Gebruikers dienen daarom anonieme niet-technische samenvattingen van die projecten op te stellen, die de lidstaten moeten bekendmaken. De bekendmaking van de gegevens mag de anonimiteit van de gebruikers niet in het gedrang brengen."

Artikel 43

Niet-technische samenvatting van het project

1. Onverminderd de bescherming van de intellectuele eigendom en vertrouwelijke informatie bevat de niet-technische samenvatting van een project de volgende gegevens:

- a) informatie over de doelstellingen van het project, met inbegrip van de voorspelde schade en baten en de aantallen en soorten te gebruiken dieren;*
- b) het bewijs dat aan de vereiste vervanging, vermindering en verfijning wordt voldaan.*

De niet-technische samenvatting van een project is anoniem en bevat geen namen en adressen van de gebruiker en zijn personeel.

Deze bepaling is in de Nederlandse regelgeving overgenomen in de Wod artikel 10a1, eerste lid, onder d, in de Dierproevenregeling artikel 4 lid 2 en bijlage 5 bij deze regeling. De Wod kan worden beschouwd als een lex specialis ten opzichte van de Wob. Daarmee dient het bestuursorgaan de Richtlijn en de Wod hierin te volgen.

Bij de belangenafweging tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang van betrokken (rechts)personen, dient altijd het laatste belang te prevaleren. Alle informatie die herleidbaar is tot (rechts)personen dient daarom onleesbaar gemaakt te worden op grond van artikel 10, lid 2 sub e en g Wob.

De dreiging van dierenrechtenextremisme is nog onverminderd actueel en speelt zich af in internationaal verband, zoals zeer recent door de Raad van State is bepaald.¹ Het is Vergunninghouders bekend dat er nauwe banden zijn tussen extremisten in Nederland en de ons omringende landen. Vergunninghouders zijn bekend met recente incidenten in Nederland. Ook uit berichtgeving in de pers blijkt dat dierenactivisme nog onverminderd actueel is. Vergunninghouders wijzen op bijvoorbeeld het recente incident bij de Universiteit Maastricht inzake onderzoek met labradors naar de werking van pacemakers. Het voornemen om dergelijk onderzoek te verrichten leidde tot bedreigingen van medewerkers van de universiteit. Recent heeft de Universiteit Maastricht zelfs bekendgemaakt dat dit onderzoek definitief is gestaakt, omdat de veiligheid van honden en verzorgers niet kan worden gewaarborgd.

In onderhavige kwestie betekent dit dat in ieder geval alle namen en locatiegegevens onleesbaar moeten worden gemaakt, ook op de bijlagen. Weliswaar is het register van houders van instellingsvergunningen dierproeven openbaar, maar niet de relatie met afzonderlijke projecten en evenmin o.v.v. werklocaties. Door openbaarmaking van de (hoofd)locatie bij deze vergunning, kan dit project aan de betreffende locatie worden gelinkt. Niet alleen personen die betrokken zijn bij het daadwerkelijk uitvoeren van dierproeven zijn kwetsbaar, ook onafhankelijke derden die betrokken zijn bij de (beoordeling van) dierproeven zijn kwetsbaar. Dit betreft dan men name leden van de DEC die potentieel in hun onafhankelijk opereren bedreigd worden als hun rol bekend wordt.

¹ RvS 15 maart 2017, ECLI:NL:RVS:2017:680; RvS 5 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:952

10.1.d: mede onder verwijzing naar hetgeen verplichtend bepaald is in de Dierproevenrichtlijn 2010/63 t.a.v. de niet-technische samenvattingen (moet anoniem ten aanzien van instelling en personen) stellen wij qualitate qua dat die gegevens allemaal onleesbaar moeten worden gemaakt en (graag uw aandacht hiervoor) en dat ook het Wob-besluit het verband tussen nummers van NTSsen en instellingen niet mag leggen (het verzoek vraagt om de dossiers van een beperkt aantal instellingen, de CCD heeft zelf de nummers erbij gezocht. Het moet nu niet zo zijn dat die relaties alsnog gelegd worden door de redactie van het Wob-besluit). Ook in de MvT op de Wet op de dierproeven is het belang van prudentie al onderstreept en die geeft daarbij feitelijk een aanwijzing hoe de belangenafweging moet worden ingestoken: 'Bij de afhandeling van Wob-verzoeken moet gewezen worden op de kwetsbare positie van personen die betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven. Zij oefenen een maatschappelijke taak uit en lopen het risico slachtoffer te worden van activisme. Ingevolge artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Hierbij moet bedacht worden dat door openbaarmaking van bepaalde gegevens die niet direct de persoonlijke levenssfeer raken, uiteindelijk achterhaald kan worden welke personen betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven. Hierbij kan worden gedacht aan openbaarmaking van een locatie waar dierproeven worden verricht of het transport van dieren van en naar de inrichting. Bij de afweging van het belang van openbaarmaking en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zou het laatste zwaar moeten wegen. Dergelijke informatie (instelling, afdelingen, personen) staat in het aanvraagformulier, in het projectvoorstel en soms ook in de bijlagen die de typen dierproeven beschrijven. Referenties naar literatuur zijn onleesbaar gemaakt vanwege de feitelijke verwijzing naar personen en instellingen die daarin besloten ligt. Wetenschappelijke publicaties zijn op zichzelf openbaar, maar leggen in deze context de directe relatie naar instellingen en personen. Verder geldt hier natuurlijk ook 10.1.d waar het persoonsgegevens betreft (subsidiar 10.2.e). 10.1.c:

De naam van de DEC wordt onleesbaar gemaakt omdat deze informeert over een toeleverancier van [REDACTED] (mede 10.2.b), idem namen en contactgegevens (mede 10.1.d) en mede onder verwijzing naar de MvT op de Wod; dit geldt voor het aanvraagformulier, nadere correspondentie n.a.v. de aanvraag, en het DEC-advies. Om dezelfde reden zijn data en jaartallen verwijderd (bedrijfsinformatie) met uitzondering van hetgeen al in de NTS is vermeld (immers, jaar van vergunningverlening en de duur van het project voorzien in combinatie al in de transparantie die de wetgever beoogt).

Onder verwijzing naar de in de Wob voorziene bescherming van financiële belangen van de staat of overige publiekrechtelijke instellingen zijn de name van de externe financiers en relevante consortia weggelakt. Dit voorkomt tevens dat internationale financiers ervan af zullen zien om onderzoek in Nederland uit te zetten waar openbaarmaking op grond van de Wob als een bedreiging wordt gezien voor de bescherming van het intellectueel eigendom. Dit ondergraaft de concurrentiepositie van instellingen in Nederland en van onze instelling in het bijzonder, hetgeen waar het zienswijzenverzoek op ziet. Toepasselijk zijn Wob art. 10.1.c, 10.2.a, 10.2..b en 10.2.g.

10.1.c, 10.2.b, 10.2.f, 10.2.g Wet Openbaarheid Bestuur

Het betreft hier onderzoeksgegevens die openbaar gemaakt gaan worden terwijl het onderzoek nog loopt. Openbaarmaking daarvan kan de instelling in haar essentiële belangen raken:

- voortijdige openbaarmaking van originele wetenschappelijke concepten/hypotheses kan [REDACTED] schaden omdat andere onderzoeksgroepen (binnen een internationaal concurrerend veld) hiervan voortijdig gebruik kunnen maken voor hun eigen onderzoek;
- wanneer de wetenschappelijke resultaten (met een beschrijving van de aanpak en werkwijze) gepubliceerd gaan worden, eisen uitgevers van wetenschappelijke tijdschriften dat er niet eerder over gepubliceerd (lees: niet openbaar gemaakt) is;
- wanneer wordt gewerkt aan een octrooieerbare vinding, mag dezelfde informatie niet reeds in het publieke domein circuleren, dan kan een octrooiaanvraag niet meer slagen.

Conclusie

Op grond van bovenstaande stelt [REDACTED] dat de documenten in zijn geheel geweigerd dienen te worden.

Subsidiair stelt [REDACTED] indien u besluit tot gedeeltelijke openbaarmaking, dat gedeeltelijke openbaarmaking van de documenten volgens de bijgaande weggelakte documentatie dient te geschieden. Bij de weglakking is zo spaarzaam mogelijk overgegaan tot het onleesbaar maken van technische termen en concepten, spaarzaam om het belang van de openbaarheid niet onnodig aan te tasten. Dit is gebeurd in het projectvoorstel, in de bijlagen en op enkele plaatsen in de DEC-adviezen. De weglakking is geheel in lijn met aangehaalde uitspraken van de Raad van State, waarin aangegeven wordt dat dergelijke gegevens weggelakt dienen te worden.

Op grond van bovenstaande overwegen wij het volgende:

Wij verzoeken u in het besluit, door de inrichting daarvan, niet alsnog de relatie tussen projectvergunningen en afzonderlijke instellingen inzichtelijk te maken. Wij verzoeken u tevens onze zienswijzen vertrouwelijk te behandelen en niet de argumenten die in zichzelf bedrijfsinformatie zijn, uitgebreid in het besluit te citeren of te parafraseren. Wij hebben deze informatie hierbij vertrouwelijk aan de overheid verstrekt.

Indien u onverhoopt mocht besluiten tot openbaarmaking, overwegen wij het instellen van bezwaar en beroep als belanghebbende. In verband hiermede verzoeken wij u met toepassing van artikel 6 lid 3 Wob de openbaarmaking in ieder geval twee weken aan te houden, ten einde ons in de gelegenheid te stellen daartegen op te komen en bij ingesteld bezwaar en beroep de openbaarmaking aan te houden tot in deze procedure zal zijn beslist, althans bij een ingediend verzoek om een voorlopige voorziening de uitkomst daarvan af te wachten.

Graag ontvang ik bevestiging van ontvangst in goede orde.

Ik vertrouw erop dat u bij uw besluitvorming rekening houdt met onze belangen zoals hierboven toegelicht.

Hoogachtend,

Bijlagen: 1 (Gelakte versie bijlagen)